

[Schmidt.]

udsætningen. Jeg vil gerne fremhæve, at det paa ingen Maade er os fra tysk Side ligegyldigt at være fortrolig med dansk Kultur; de, der ikke har lært det før, har i alt Fald nu under de nye Forhold lært, at det ikke blot er i vor Interesse, men at vi ogsaa har noget ud af det at gøre os fortrolige med en Kultur, der ikke er vor egen, men Nabofolkets Kultur, en højtstaaende Kultur. Men saa stilles der den Betingelse, at vi skal præstere nøjagtigt det samme som det, der præsteres i de højere danske Skoler eller Gymnasier; vi mener, at vi kan vise, vi er hjemme i dansk Kultur, naar man giver os tysksprogede Gymnasier, for selvfølgelig vil der blive undervist i Dansk som Hovedfag — det staar ogsaa i Lovforslaget —, men der vil ogsaa blive undervist i Dansk i flere Fag. Hvis der stilles den Betingelse, at vi skal præstere nøjagtigt det samme som de højere danske Skoler, kan det imidlertid blive en Hindring for os; vi ønsker ikke, at der skal stilles yderligere Betingelser end den, at vi skal være tilstrækkeligt kendt med det danske Sprog.

Jeg har Grund til at vente, at et Parti her i Salen, det danske Socialdemokrati, er villigt til at overveje disse Forhold og give os en højere tysk Skole — om der knyttes Betingelser dertil, og hvilke disse maatte være, ved jeg ikke. Jeg maa maaske gøre opmærksom paa, at en hel Del af de Stillinger, man faar Adgang til ved Realeksamen og Studentereksamen, ikke er Statsstillinger eller i hvert Fald til Dels ligger paa et Omraade, hvor det kulturelle ikke er det afgørende; jeg kan saaledes nævne Stillinger under Trafikvæsenet, Stillinger som Ingeniører, Læger, Sagførere og mange andre Stillinger; der er det særlig Fagkundskaben, det kommer an paa, og det er ikke let at indse, hvorfor der der skal stilles saa store Fordringer i Retning af Kendskab til dansk Kultur, som man har gjort i den offentlige Diskussion. Desuden vilde det maaske ogsaa betyde noget, som ikke er uden Værdi for Danmark, om en Del Tjenestemænd beherskede to Kulturer og to Sprog.

Saa er der en Ting, man ikke maa glemme, det er det allervigtigste for os, naar vi ønsker en tysk højere Skole, et tysk Gymnasium. Dette Krav skyldes ikke blot Ønsket om Adgang til Embeder, det fremsættes især, fordi vi ønsker Adgang til højere tysk Kultur ogsaa indenfor Danmark. Dette vil jeg gerne understrege, thi naar man nægter os en højere tysk Skole, siger man dermed, at højere tysk Kultur ikke hører

hjemme i Danmark, men i den Henseende er man i Strid med omtrent alle andre europæiske Stater, thi alle andre europæiske Stater giver Mulighed for højere Skoler for de forskellige nationale Mindretal — maaske knyttes der en Del Betingelser dertil, men her i Danmark har vi indtil nu under ingen Betingelser kunnet faa en højere tysk Skole. Jeg understreger altsaa, at vi ønsker en højere tysk Skole, et tysk Gymnasium, fordi vi vil en højere tysk Kultur ogsaa indenfor Danmark. Saa kommer vi til det praktiske, og det er maaske der, man bedst kan afvise Kravet, idet man siger: I er for faa, I kan virkelig ikke forlange, at vi som Stat bærer saa store Udgifter som dem, der er forbundet dermed. Man har vistnok prøvet paa at regne ud, hvor mange det drejer sig om. Men nogen nøjagtig Beregning gives der jo ikke, og vi har heller ikke gjort noget Forsøg paa at regne det ud. Saa længe Forholdene er uordnede, kan det normale ikke komme frem. En Del af dem, der søger højere Undervisning, gaar til Tyskland, en Del gaar gennem en tysk Mellemskole over paa et dansk Gymnasium — det er en besværlig Vej —, og en Del gaar lige til de danske Skoler for saa bekvemmere at naa til Enden. Det er derfor næsten umuligt at sige: saa og saa mange drejer det sig om, især er det fuldkommen umuligt at sige, hvor mange det vil blive, naar hele Forholdet bliver ordnet, som vi ønsker det. Men man kan jo anvende en anden Maalestok. Der er fire danske Gymnasier dernede, og ved Afstemningen var vi en Fjerdedel. Altsaa til fire danske Gymnasier slaar Pengene til, men ikke til et tysk Gymnasium. Det staar ikke i det rigtige Forhold. Disse Gymnasier er meget dyrere end de øvrige danske Gymnasier. Dernede gaar der et Gymnasium paa ca. 41 500 Mennesker, medens der i Almindelighed i Danmark kommer et Gymnasium paa 100 000 Mennesker. Men det har man altsaa bekostet dernede. Men saa er Spørgsmaalet ogsaa, om man kan komme udenom at gøre det samme for os, naar man i det hele taget anerkender, at der kunde være noget berettiget deri. Jeg tror ikke, at man paa Grund af de store Omkostninger med Rette kan afvise vore Krav. Jeg er med fuld Overbevisning ikke gaaet i Detailler, men har blot holdt den Mulighed aaben, at naar Staten siger: Det kan vi ikke gaa med til, det er for usikkert, det er for dyrt, vi da siger: Godt; saa aabn en privat Vej og vær saa i det mindste villig til at give os Statstilskud til en saadan tysk Skole, saa